

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona,
negyedévre 2 korona, egyes szám ára
20 fillér.

Nyilttér sora 40 fillér.

Hirdetés nagyság szerint.

Szépirodalmi, társadalmi, és köz-
gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények
a szerkesztőséghez intézendők.

Előfizetési pénzek és reklamációk
Feigl Gyula

kiadó címére küldendők.

XXV. évfolyam.

Felelős szerkesztő:
FEIGL GYULA.

31. szám.

Szegényügyünk.

A múlt év folyamán egy ízben foglalkoztunk a város szegényügyével, és kritika tárgyává tettük azt, hogy szegényeink ellátása hiányos daczára annak, hogy tetemes anyagi eszközök állanak rendelkezésre.

Kifejtettük, hogy czélszerű lenne a szegényügyet összpontosítani, s így a szétforgácsolás hátrányai elmaradnának.

A múlt év őszén a városi képviselőtestület ülésében röhle Henrik városi képviselő a szegényügy reformja érdekében felszólalt, és ennek folyamánakép a tanács az illetőségi bizottsággal és a felszólalóval kiegészítve megbízott az ügy tanulmányozásával.

Félévnél több mult el azóta, de senki sem tett valami konkrét javaslatot ez ügyben. Most aztán a város polgármestere tett előterjesztést a bizottságnak, mely a mult héten foglalkozott az előterjesztés tárgyalásával.

Az előterjesztés szerint a szegényalapítványok nagy töké, jelentékeny jövedelmei daczára a szegények ellátása épen nem kielégítő. Szegényeink csak lakást és pénzsegélyt kapnak, — de sem ruházatukról sem étkezésükről gondoskodva nincs.

A jótékony egyesületek ugyan több szegénynek juttatnak alkalmilag ruházatot, és egyes szegények könyörületből kapnak étkezést: de ezek csak kivételek.

A szegények céljára három épületben vannak lakások. Ezek: az Albrechtinum ház, az Erzsébet ház és a polgári gyámolda épülete.

Az épületeken kívül az alapítványok és az újabb Kayszrál Károlyféle szegényalapítvány va-

gyona készpénzben K. 15,932-66
értékben K. 157,576-35

összesen tehát K. 173,509-01

korona, — és ezenfelül vannak még a szegényintézetek berendezései.

A vagyon jövedelmét átlag 4%-ban számítva körülbelül 7000 korona áll évenként rendelkezésre. Ez elég tekintélyes összeg.

De ennél sokkal több fordítatik a szegények javára.

A város évenként körülbelül 8000 koronát áldoz árva gyermekek és szegények segélyezésére, — és a jótékony egyesületek s egyéb adományozóktól is sok száz korona jut évenként a szegényeknek.

Legkevesebbet számítva évi 15,000 korona fordítatik városunkban a szegényügyre.

Ha tekintjük az eredményt azt fogjuk látni, hogy a nagy kiadás daczára szegényügyünk aránytalanul rossz állapotban van.

A szegényintézetekben körülbelül 70 szegény kap lakást, ezenfelül jut nekik napi 22 fillér tápdíj, amiből egyenkint kellő élelmet nem szerezhetnek.

A városnál körülbelül 30 szegény élvez 4-10 korona havi segélyt, vagy napi 22 fillért. Van olyan is, aki csak csak lakást kap.

Esetről-esetre pedig 60-70 szegény kap kenyert, ruhát vagy pénzt a várostól és jótékony egyesületektől.

Ha a szegényügy nem volna annyiféle szétforgácsolva, egész más eredmény lenne elérhető.

Tizenötezer korona évi kiadással nagyon sok szegényről lehet kielégítően gondoskodni.

Az elhagyott szegény gyermekek sorsa pedig még kevésbé kielégítő. A hét éven alulak a gyermekmenhelyek védő szárnyai alatt állanak, de a

hét éven fölülieknél már a városnak nagy gondja van. Ezek aztán magánházaknál vannak tartáscsekély havi díj mellett.

Helyük van, de hogy nevelik e, az már más kérdés!

A legtöbb esetben az ily gyermeket elhanyagolják, nevelésével ki sem törődik, és nem lesz belőle más mint csavargó: pár évtized múlva a város nyakára jön mint hajléktalan szegény.

Tökéletesíteni kell tehát a szegényügyet, és ezt többköltség nélkül is lehet elérni.

Elejét kell venni annak, hogy a szegények a szeszes italok élvezetére adják magukat, és meg kell szüntetni azt, hogy a szegények prédálják leginkább a város erdőségeinek faállományát.

Ugy kell rendezni a kérdést, hogy a csavargás, koldulás, kéregetés tényleg abba maradjon.

Legcélszerűbb lenne egy intézetbe összehozni az összes felnőtt szegényeket, — és külön egy épületben elhelyezni az árvákat. De nemcsak elhelyezni, hanem élelmezni, ruházni, és meghatározott házi rend szerinti élethez szoktatni.

A gyermekeknek meg gondozót kell állítani, aki őket neveli úgy, hogy hasznos polgárokká váljanak.

Sőt még arról is lehet gondoskodni, hogy a foglalatostkodni szerető szegények valami könnyű babramunkát is kapjanak, amivel csekély keresményhez is juthatnak.

A szegényintézeteket be kellene cserélni egy nagy objektummal, amely a célra megfelel.

Megfelelő pedig akkor, ha a épületnél kert is van, úgy hogy a szegények élhessék a levegőt, a szabad természetet, és ne legyenek kénytelenek a város sötányainak padjait állandóan elfoglalni.

Ily irányban reményli a polgármester a sze-

Tárca.

Dal.

Mind lehullott az akáca virága . . .
Hová lettél, kié lettél falu legszebb leánya?!
Az akáca kinyílik még, kívül még tavaszra:
Nincs több öröm, nincs több tavasz,
Mely szívemből fakadna.

Akác lombját megrázza az őszi szél . . .
Hütlén lettél: pedig sokat, hej de mennyit esküvél!
Virágtalan fa a szívem, őszi szél a panaszom:
Szébb időknék, jobb időknék
Rmlékeit siratom.

Egy itce bort, korcsmáros, a kúpamba!
Fusszon, mert a mennykő jár a nyomába!
Pezsegjen a bor, az élet!
Mikor minden egyéb remény
Ugyis letűnt, semmivé lett.

Vedd elő a hegedűdet pajtásom!
Az a hütlén hogy zokogni ne lüssön,
Huzd a legeslegvigabbat!
— Nem baj, hogy ha nótád alatt
Szegény szívem meg is hasad.

Anonymus.

A medve.*)

Elbeszélés.

Irta: GONDA DEZSŐ.

(Folytatás és vége.)

Gyorgye kiment a szinből. Nagy sietségben az ajtót csak úgy behajtotta maga után, hogy a világosság bejöhött a két szárnya között.

A medve egyebet nem értett az egészből, csak azt, hogy most magára van. Az éhség nagyon sajgatta a két oldalát. A szeme kicsillogott a fájdalomtól, az orra kitüzesedett. Tompán bödült egyet-egyét.

*) Az „Érdekes Könyvtár”-ból. Kiadva Budapest V. ker. Kálmán utca 2. sz.

Egyszerre csak fölegyenesedett a hátsó két lábán. A fejét körülhordta, jobbra, balra logatva, amennyire az ajtó sarkához kötött lánc engedte.

Hirtelen megcsapta az orrát valami jó illat. Kenyérnek a szaga. Megszimatolta az esteli cipőmaradékot ott a tarisznyában. Az illat még dühösebbé tette az éhes vágyat, ami az állat belsejét harapdálta. Nyujtotta felé erősen a fejét, de a tarisznya messzebb csüngött a szegen, a lánc nem engedte odáig. Ha kinyujtotta a nyakát, az orrába fűzött karika nagyon sebezte a lágy, eleven húst.

Nagyot rántott a fején, mint egy dühödt bivaly. A vaskarika véresre harapta az orrát, — de a lánc eloldódott; csak gyöngén volt odacsavarva az ajtó sarokvasára.

A tarisznyát a medve mohón megszagolta még egyszer, aztán beledugta a talpát a kenyérért. Kihuzta már a felső széléig. Ekkor az ajtónak kissé nyitott szárnya megrecscent és kifelé hajlott. Valaki jött be rajta.

A medve talán azt gondolta, hogy a gazdája az a szeges botra emlékezett hirtelen, — mert az állatnak is megmondja belül valami, ha rosszat művel, — vagy csak véletlen volt az egész, hanem a talpát hirtelen

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, ugmint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábadozóknál influenza után** ajánlatik. — Emeli az étvágyat és a testet, eltávolítja a köhögést és a köpítet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellően szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban évenként 4-5 kor. ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantli cöggel legyen ellátva: **F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).**

gőnyűgy eredményes reformját elérhetni, és a vonatkozó tervezet kidolgozására 3 tagú küldöttség delegálását javasolta.

Mindenesetre nagy munka, sok nehézség leküzdését igényli, és pár év kell hozzá, míg a terv kivihető, ha egyáltalán lehetséges.

Alapító leveleket kell módosítani, és ehhez kormányhatósági jóváhagyás szükséges. Mielőtt pedig erre kerülne a sor, már a többi kérdésnek tisztázva kell lenni.

A városnak bizottsága az előterjesztésben kifejezésre jutó összpontosító elvet magáévé tette, és célként maga elé tűzte, hogy az intézeti szegények lehetőleg egy intézetben legyenek és részesüljenek teljes ellátásban, — nemkülönben az árva gyermekek nevelésben részesüljenek.

De tovább is ment! Prohle Henrik indítványára a bizottság a házi szegények ügyét is magáévé tette és elhatározta, hogy rajta lesz oly szervezet létesítésének, melynek keretében a szegények állandó ellenőrzés és gondozás alatt állanak, úgy hogy minden esetben a kellő időben nyújtható legyen a megfelelő segély.

Ez nem az intézeti szegényekre vonatkozik hanem oly szegényekre, kik még keresetképesek, de bármi okból az elszegényedés veszélyébe jutnak pl. betegség folytán, vagy más sorscsapások következtében.

A megelőzés akciója akar ez lenni, hogy ekként a kellő segélynyújtás az elszegényedésnek elejét vegye.

Építő fontos ez mint az árva gyermekek nevelése, — és kétségtelen, hogy a szegényügyi bizottság nagy horderejű intézményt fog létesíteni, ha kiviszi hogy városuk különböző részeiben az ügynek megnyer oly egyéneket, kik a szegényeket figyelemmel kísérik és gondoskodnak azok kellő támogatásáról. Igen sok szegény család, ha a kellő időben megfelelő segélyt nyújtatik, megmenthető az elszegényedéstől.

Discóretes irányt tűzött ki magának a szegényügyi bizottság, és kívánatos, hogy működését siker koronázza.

Városi ügyek.

2012/1905.

Hirdetmény

Közhírré teszem, hogy az italmérési illetékeknek 1906-1908 évekre leendő kivétel céljából összeirt illetékköteles felek összeirtási jegyzékét 8 napi közzétételre közzétették. Az összeirtási jegyzék betekinthező és érdekeltek részéről észrevételek tehetőek augusztus hó 4-ig.

Köszög, 1906. július hó 26-án

Dr. Sissorics,
polgármester.

Hirek.

— Szemle. *Racz* Ferenc altábornagy hadosztályparancsnok t. hó 24-én szemlét tartott a helybeli vadászszázalójnál, és még aznap utazott el a városból.

— Honvedeink itthon. *Dondon* Olivér alezredes parancsnoklata alatt tegnap érkezett haza honvédzászlóaljunk több heti távollét után. Augusztus 21-én a zászlóalj ismét elvonul városunkból a néhány héttig tartó őszi gyakorlatokhoz.

kihuzta a tarisznyából, a kenyér kiesett belőle és elgurult egészen oda az ajtónyílásig.

Ott pedig állott a jövevény, — egy kis hosszú-szoru kutya. Piszeorru kis állat, abból a fajtából, amit őrizni kell a tyuktól is, nemhogy még a házat az őrizné. —

A falánk kis állat nem nézte, honnan jön, csak fölkapta az eléje gurult kenyéret a fordult ki az ajtó. A medve látta hogy viszi ki a kóncot, ami után az ő éhes nyála esordult.

Egyet ugrott az ajtó felé a kicsapta a szárnyát szilaj bódulással. Kiszökken az udvarra.

Amint a kis eb meglátta a bozontos nagy állatot, ijedtében úgy beleharapott a kenyérbe, hogy a fogát nem tudta többé kiszabadítani. Így rohant néma ijedtséggel az udvaron lefelé.

A medve utána.

Hosszan felnyulva, a magas, széles, vörös állat inkább szokott a két lábán, mint ment. Orrából csurgott a vér, az inyét dühösen fölvetette villogó fogáról; hörögve morgott és a láncra csörömpölt, amint húzta maga után.

Félelmetes volt így nézni is.

Az udvar közepén pedig ott ült egy picinyke leány, feketehajú kis ártatlanság; gyúrta homokból a játékgolyókat.

A megriadt csöpp állat egyenest odatartott és a kutya legkisebb gazdája háta mögött lapult meg remegve.

— **Vizmü felülvizsgálat** A Czeke-féle malomnál létesített pótvizumkálátok hatósági felülvizsgálata t. hó 27-én tartott. A kulturmérnökség kiküldött szakértője a pótmunkálatok pontos kivitelét konstataulta s így a felülvizsgálat kifogást nem talált.

— **Meheszeti előadás.** *Abaffy* József m. kir. méhészeti szaktanár Budapestről a földmivélsügyi miniszterium rendelkezése folytán t. hó 29-én városunkba érkezett és délután két órakor a városházán az okszerű méhtenyésztésről előadást tartott. A megjelent közönség érdeklődéssel hallgatta a tanulságos előadást.

— **Körorvos választás.** A községi körben megüresedett körorvosi állást folyó hó 25-én töltötték be *Keresztury* József főszolgabíró elnökele alatt lefolyt választáson. A választásra nagy számban vonultak föl a községi kör községeiből a választók, de nem sok dolguk akadt, mert a különösen kombinációba vett két jelölt közül *Havas* Jenő községi orvos a választás előtt visszalépett, és így az eredmény már biztos volt a másik komoly jelölt *Háromi* Ferenc részére, aki is nagy többséggel megválasztott. Az új körorvos — mint értesülünk — Köszegen szándékozik telepedni.

— **A turisták közgyűlése.** A magyar turista egylet községi osztálya t. hó 25-én tartotta ezidei közgyűlését. *Freyler* Lajos elnök a közgyűlés megnyitása után az egyesület mult évi működéséről referált, és ennek során különösen kiemelte *Szorják* Hugó utnaggy tevékenységét, ki a turista utakat oly kiváló gondozásban részesítette és az utjelzéseket fölújította — és kiegészítette. A közgyűlés elismerését fejezte ki az utnagynak és sajnálatlalt vették tudomásul az utnagynak lemondását. Majd az évi számadást fogadták el és a jövő év előirányzatát állapították meg. Ezzel a közgyűlés véget ért.

— **A turisták padjai.** A helybeli turista osztály a város erdősegeiben, a turista utakon, a közönség kényelmére számos padot tart fenn, és ezért igényelhetne is nagyobb támogatást a közönség részéről. A padokat rendszerint olyanok foglalják el, akik a turista egylettel mit sem törődnek. Most aztán a turista egylet padjait az egylet föliratával fogja ellátni, hogy szükség esetén a turisták joggal távolíthassák el azokat, akik minden jogcím nélkül terpeszkednek a padokon.

— **Emlékünnepély.** Az itteni vadászszázalój t. hó 25-én ünnepelte a sommacampagnai csata emlékét, mely csatában a vadászszázalój tevékenyen részt vett és hősiessé küzdött. Az alkalomból ünnepélyes szent misét hallgattak, délbén pedig a legénységet megvendégelték.

— **Megsemmisítet városi határozat.** Már jó régen volt, hogy a bortermelők szövetkezetének tagjai a várostól azt kérték, hogy a város részesítse őket kivétel nélkül borfogyasztási adókedvezményben. A képviselőtestület, — bár a törvény szerint az italok kimérésével foglalkozók ily kedvezményt nem igényelhetnek, — méltányosság címen a kérelemnek helyt adott, tekintet nélkül arra, hogy a szövetkezet tagjai italméréssel foglalkoznak. Felelbezés folytán az ügy a vármegye közigazgatási bizottsághoz került, mely most a képviselőtestület határozatát, mivel az a törvényvel ellenkezik, megsemmisítette.

— **Kamarai választás.** Folyó hó 24-én folyt le a kamarai tagválasztás. Az eredmény egyhangúsága arra enged következtetni, hogy most végre jogérvényes a választás, és az új kamarai tagok a soproni kereskedelmi s iparkamaránál akadálytalanul működhetnek. Az iparosok délelőtt választottak, és az összes leadott szavazatok szerint rendes kamarai taggá *Freyberger* Sándor szappangyáros, póttaggá *Mederl* János asztalos választották meg. A kereskedők szavazása délután folyt le, és szintén egyhangú volt. Rendes tag lett *Kirchknopf* Mihály vaskereskedő, póttagg pedig ifjú *Unger* Károly túszerkereskedő.

— **A soproni iparkiallítás** A végrehajtó bizottság most bocsátotta közre a kiállításról szóló mérleget. A kiállítás kiadásai 45678 k. 09 fillért tettek ki, amiből látható, hogy elég sokba kerül ily kiállítás rendezése. De a bevételek jóval nagyobb összeget tettek ki 59918 k. 10 fillért, úgy hogy a kiállítás nyeresége 14240 k. 10 fillér ami mindenesetre szép eredmény.

A medve meg jött felé.

A veszett éhségben se látott, se hallott már.

A leányka éleket sikoltott az ismeretlen szörny látára s meg sem tudott mozdulni irtózatos rémületében.

A bögésre és sikoltásra futott ki a gazda. Nem értett ebből, csak annyit, hogy egy dühödt szörnyeteg száguld az ő gyermeke felé.

Rohant az állat után Kezében ott volt a fejsze.

Mikor utolérte a medvét, az éles, nehéz fokkal lesújtotta a tarkójára, hogy a vas mélyen befuródott a csontok közé s egy pillanatban piros vér futott le kétfelől a medve bozontján, mint két vörös kigyó.

A szörnyű ütéstől a medve összerendült, elbódult Sebesen megtört a talpán s ránézett fájdalomosan, szemrehányólag a megtámadójára, mintha azt mondaná; hát miért ölsz te meg engem, hát én bántottalak téged? . . . Azzal még egyet szökött felé, hanem a horgas ina összecsukslott, lerogyott szegény állat, nagyot zuhanva estében . . .

A Gyogygye ott zokog a vonagló medve mellett fejt a bozontos bundába temetve.

— Te jó Illána, te szép Illána, te hű Illána . . . hát itt hagyod a szegény Gyogygyet?! Itt hagyod a dudát, a mézet, nagy Máramarost, a tutajokat, amik mennek a Tiszán lefelé lefelé . . . Dehogy hagyod, dehog y hagyod. Elviszed magaddal a Gyogygye reménységét, a kis viskót . . . meg a másik Illánát, a szép-

— **Kerti ünnepély.** Ma délután lesz a sörcsarnokban a zenekar partolónak kerti ünnepélye, melyen a Kovács-féle városi zenekar és Horváth Sándor nemzeti zenekara fogja a zenét szolgálatni.

— **Városi közgyűlés.** A város képviselőtestülete csütörtökön augusztus 3-án rendes közgyűlést tart, melyen több fontos tárgy, — többek közt a körkermence építése, a villamos világítás stb. van napirenden.

— **Az ifjuság táncvigalma.** Városunk ifju nemzedéke kiválóan sikerült táncmulatságot rendezett t. hó 24-én a Mulatóban. A nagy terembe csak úgy özönlött a tánckedvelő fiatalok, ugyannyira hogy szinte elsodálkozott az ember, honnan kerül elő az a sok kedves táncosnő és az a derek táncos-csapat. Körülbelül 80 pár táncolta az I-ső négyest, — de még a III ik négyesenél is alig lehetett észlelni, hogy a közönség egy része már nyugalomra tért. A mulatság a legkedélyesebb hangulatban a késő reggeli órákig tartott. Teljes dícséret illeti a tevékeny rendezőséget, mely nem első esetben adta most is életrevalóságának tanujelét. Az anyagi eredmény is teljesen kielégítő, úgy hogy jelentékeny összeg jut a jótékony céloknak.

— **Fölúlfizetések.** A *köszegi fiatalok* által július hó 22-én tartott táncmulatságán a következők voltak kegyesek felúlfizetni: *Laelne* Hugó 10 k. — *Müller* Ede 5 k. — *Sörgyári igazgatóság* 4 k. — *Brezovits* János 3-50 k. — *Dr. Sissoovits* Miklós és *Bendek* N. 3-3 k. — *Feigl* Adolf, *Dr. Deutsch* Lajos, *Martinkovits* Mátyás, *Biritz* Pál, özv. *Benedek* Ernő és *Bründl* Gyula gyűjtése 2-2 k. — *N. N.* 1-60 — *Kers* Poldi, *Kirchknopf* Mihály, *Miletits* István, *Dr. Kovács* István és *Freyberger* Sándor 1-50-1-50 k. — *Wierer* Karolin és *N. N.* 1-20-1-20 k. — *Fekete* József, *Kovács* N., *N. N.*, *Quell* Mór, *Jambrits* Lajos, *Dr. Havas* Gyula és özv. *Tuczentaller* Lajosné 1-1 k. — *Huszár* Mihály, *Dragoni* N., *Itj.* *Eitner* Gusztav, *Eitner* Imre, *Török* János, *Kárpáti* Sándor, *Terplán* Kornél, *Hováth* Lajos, *N. N.* és *N. N.* 80-80 fill. — *Jánosa* Lajos, *Bauer* József, *N. N.* és *N. N.* 60-10 fill. — özv. *Marovics* N.-né, *Szabó* István, *Gruber* N.-né, özv. *Schwell* Elnőné, *Kiss* N., *Szép* Mihály, *Pteffel* János és *N. N.* 50-50 fill. — *Lisznyay* Ferenc, *N. N.* és *N. N.* 40-40 fill. — *N. N.* 20 fill. és *N. N.* 10 fill. — *Fenti* felúlfizetőknek valamint mindazoknak kik kegyes támogatással a táncmulatság sikeréhez hozzájárultak, e helyen is hálás köszönetet mond a községi fiatalok.

— **A vásár eredménye.** A mult héttől tartott országos vásár forgalma igen lanyha volt. Csakis a marhavásáron mutatkozott némi vételkedv. Fölhajtott 1322 drb. szarvasmarha, 565 drb. ló; eladott 753 drb. szarvasmarha, 205 drb. ló. Sertésvásár a főálló forgalmi korlátozás miatt nem volt.

— **A fürdés aldozata.** *Schwarz* Imre községi lakos, ács, mult héten Szentkeresztben munkában. E hó 28-án a Rábában megtüdőtt, de vesztére, mert a Rába árja elragadta, és a habok közt lelte halálát. Az ottani hatóság táviratilag értesítette városunk rendőrhatalóságát a sajnálatos esetről.

— **Kezét csokolom.** Ma már annyira szokásos és általános a „kezét csokolom“ a „kistihand“, hogy bizony meg esik akárhányszor hogy az arra legkevésbé érdemesek részesülnek ez üdvözlési módban. Jön a *Jancsi* kocsis s vigan osztogatja a „kezét csokolomot“. Néha a kerékjászoly mellett is elhibázza a szót, s *Juczi* lovát is így üdvözl. — Megy a *Jani* — ez is kocsis — ez is fennen mondja „kezét csokolom“. — A nagysága, ki aztán lehet sokszor mosóné, flikkszaboné, sátoroskóta stb. meglegegedtettem biccent az üdvözlő szavakra. Megesik aztán az is, hogy urat látnak a fentiek közül való naacsasága s e mondja az urnak a kistihandot. Bizony hát sok minden megesik. De megesik aztán az is, hogy az e fajta naacsaság annyira túltuvalkonak a mosóteknő mellett, hogy nem is tetszik nekik, ha a *Jancsi* meg a *Jani* kocsisokon kívül mások meg csak „jó napot“ se mondanak nekik.

— **Allatvédőház.** A kontiuens nagyobb városai állatvédő-egyesületeinek példáját követve az „Országos Állatvédő Egyesület“ is IX., Ernő-utca 11-13. sz. a. (a közuti villamos-vasut legközelebb eső megállóhelye

ségeset szerelmezeset . . . Te is meghalsz, az is meghalt a szegény Gyogygye . . . a Gyogygye is meg akar halni . . . Vidd el magaddal vidd el.

És a börtüszöböl mind a szegény medve véres testére borította a villogó huszasokat :

— Vidd el magaddal, Illána, vidd el! . . .

A divat.

— A Divat Ujság-ból. —

A nyári nap még erősen tüzel és a divat máris az ősze gondol, mert tőle várja az újdonságok legújabbikat.

A hűvösebb estékre való tekintettel először is a divatos felöltökről beszélünk. A halványzsinokban tartott cape-formák mellett leginkább viselik a directoire-kabátot, melynek laza és tetszés szerinti ráncolt csingórészei rövid, pántérszerű kabátkához vannak foglalva. Ha a kabátkának selyemmel borított, széles hajtókája az utolsó párisi divat után vagy selyemmellényvel és csipkezsabóval készülnek, az egészen különböző stílusok összeolvadása különösen eredeti újdonságot alkot. A bő felöltők mellett azonban még éppen úgy viselik a lebbényes hosszú kabátot, melyek rendszeren felhosszu újjakkal készülnek. Utóbbiak vagy harangalakban, vagy gazdagon kereszthajtásokba rendezve, lent annyira szűkek, hogy a dlszes bluz újjakkal csak éppen keresztül lehet bujni. Itt egyuttal telemítjük a selyem- vagy

a Ludovikánál van) nemcsak az állatvédelem és állatbarátok érdekeit, hanem a nagyközönség biztonságát is szolgáló állatvédőházat létesített és azt a hatósági engedéllyel most üzembe helyezte.

Az állatvédőházban kisebb háziállatok, nevezetesen kutyák, macskák és madarak nyerhetnek felvételt még pedig gazdátlanul betogottak, a tulajdonostól átadottak vagy olyanok melyek fizetés mellett adtak be tartásra és ápolásra.

Az állatvédőházban azon állatok, melyek nem reklamáltak és más jó gazdának átadhatók nem volnának, továbbá beteg és elvéhédett állatok, melyeken gazdáik tudni akarnak, vagy kell, hogy tudjanak, lehetőleg fájdalom nélküli módon megöletnek. Ezáltal az Országos Állatvédő Egyesület szoktatni akarja a közönséget arra, hogy az ilyen állatokat ne kergesse többé az utcára, amint ez eddig szokásban volt, hol napokig, sőt hetekig is éhezve, fáva és durva suhanoktól hajszolva kóborolnak és az emberre nézve is veszélyessé válnak.

Az állatvédőházban, amint arról már említett fétett, alkalom nyílik az állattulajdonosok számára, hogy ha elutazás betegség vagy más okból kifolyólag állataikat nem tarthatnák otthon, azokat tartásra és ápolásra ott elhelyeztessék.

Az állattulajdonosok kényelme szempontjából az állatvédőházban kutyákat fűroszteni és nyírni is lehet.

Az állandóan állatorvosi felügyelet alatt álló intézet hétköznapokon 9-12 és 3-6-ig, vasár és ünnepnapokon 9-12 ig megtekinthető és igénybe vehető.

Levélbeli kívánságra az „Országos Állatvédő Egyesület” bárkinek szívesen elküldi az ügy- és házirendelt.

Az állatvédőház igazgatója Kukuljevič József m. kir. állatorvos kezében van, ki nemrég innen került Budapestre.

— Fritze O.-fele borostyánfénymáz valamint a Weyrauch Kristóf-fele borszeszfénymáz a legjobb és legtartósabb padló fénymázak. Kaphatók Waisbecker Ede utóda Schaar Józsefnél Kőszegen.

Különfelek.

* Anyakönyvi statisztika. A kőszegi anyakönyv-hivatalban az utóbbi időben a következő születési- és halálozási eseteket jegyezték be:

Születés.

Julius 9-én. Gamauf József és Krug Lujza, lánya Lujza, evang.

Julius 9-én. Ágoston György és Tóth Karolin lánya Eszter, evang.

Julius 11-én. Skriba Sándor és Takács Teréz lánya Margit, evang.

Julius 14-én. Krözl Károly és Maitz Mária lánya Mária, rkath.

Julius 14-én. Schönfeld Mihály és Kasper Johanna lánya Karolina, evang.

Julius 14-én. Torda József, és Koczor Katalin fia József, evang.

Julius 14-én. Weigl Mátyás és Töpfer Krisztina fia Mátyás, rkath.

Julius 14-én. Koch Béla és Szitásky Margit lánya Ilona, rkath.

Julius 15-én. Rusznyák Ferenc és Korognay Teréz lánya Margit, rkath.

Julius 20-án. Czizmazia Ferenc és Grill Mária fia Imre, rkath.

Julius 33-án. Dollincz Hermann és Dollincz Lotti lánya Gertrud, rkath.

Julius 25-én. Pasman Ferenc és Ringauf Johanna fia Ferenc, rkath.

Julius 28-án. Bakos József és Kuster Julia lánya Magdolna, rkath.

Halálozás.

Julius 12-én. Horváth Mátyás, rkath., 46-éves gyomorrák.

Julius 27-én. özv. Rad Mártonné sz. Tompek rk., 64 éves, véredény elmeszesedés.

muszlin-bluzokba való ujjak legújabb disztét, mely áll a nyakkivágástól a kézfejig érő 6 cm. széles pánthól, keresztben keskeny ráncolt csipkével, oldalt keskeny, árnyalt hársónyszalag foglalással. Egyáltalában a bluzokat szalaggal és csipkével díszítik

A nyári napokon nagyon kedvelik az elütő, bodros vállra vetőket, melyek sokszor fekete-pettyes fehér muszlinból készülnek. Azután a rövid gallérszerű selemköpenyeket, a hosszú csücskös kendőtormákat, melyeket újabban lyukhímzéssel díszített vászonból készítenek.

Az alak között mindinkább megkedvelik a lénzében ráncolt vagy nagyon rézsut vágott, lönt csaknem sima, lent a földön 8 méterre kibővülő alakú A kiugró formákat már csak sport- vagy utazó-ruhákhoz, vagy reggeli sétákhoz használják. Nagyon bő fodros szoknyákat is látni, melyeket gazdagon díszítenek pántokkal, gombokkal és zsinórral.

A kalapok közül a világos nemez ígérkezik divatosnak. Disztét világos elütőszínű nagy tollak és tarka kőcsagtollak képezik, melyek a magasan felhajtott kari mánu fölfelé nyulnak vagy kecsesen a fölfelé hajolnak.

A Divat Ujság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre, postán való szétküldéssel, két korona husz fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett postautalvánnyal lehet. A Divat Ujság kiadóhivatala Budapest, VIII. Róka Szilárd-utca 4. számú házában van.

* A legdrágább távsürgönyt eddig egy Heaton nevű angol képviselő küldte Ausztráliába 1890-beu; fizetett érte 3.200 arany forintot. A táviró társaságok közül a „Reuter Bureau” fizetett ugyanennyit egyszer egy 4000 szóból álló tudósításért egy Deeming nevű gyilkos bűnperért; a táviratozás egy sodronyt egész nap igénybe vett. Nagy összegetek adnak ki egyes lapok is táviratokért, így a londoni „Times” az argentiniai forradalom idején a Buenos-Ayresbe vívó tenger-alatti táviráknak egy hét alatt 60.000 forintot fizetett ki.

* Drága levélbélyeg. Londonban a minap egy argentiniai bélyegért 250 font sterlingért, vagyis háromezer forintért adtak el. A drága bélyeg vámfizetésre szolgált és eredetileg még nagyobb, 3300 forintnyi értéke volt. Három centiméter magas, két centiméter széles, két színű és közepén egy génius alakja látható, mely sötét felhők közt szór az értekező levő kikötőkhöz közeledő hajókra. Alatta van az értékelés: 1400 pezoz. Az argentiniai vámbélyeg egyike a legnagyobb bélyegritkaságoknak.

* Europa legnagyobb templomaiban a következő számú emberek férnek el: a római Szent-Péter-templomban 54.000, a milánói domban 37.000, a londoni Szent-Pál-templomban 25.000, a konstantinápolyi Sophia mecsetben 23.000, a párisi Notre-dameban 21.000, a pisai székesegyházban 13.000, a velencei Szent-Márk-templomban 700.

* Az elektromosság csodái. Különös gyógyító eszközt ír egy Greer nevű mérnök a „Scientific American” című hetilapban. A nevezett mérnök ugyanis azt írja, hogy az elektromosság hatalmas gyógyító erővel bír. Az elektromos motorok, melyek hosszabb ideig egy ember közelében működnek, az illetőnek egészségi állapotában nagyon kedvező változást idéznek elő. Egy alkalommal Greer két sorvadásban szenvedő embert alkalmazott kocsivezetőknek egy villamos vasútnál. Néhány hónap múlva már egészségi állapotuk feltűnően erősödött. Két év múlva az egyik ott hagyta állását és talpra vonult vissza; egy év letforgása múlva aztán visszatért betegsége és meghalt. A másik ellenben, aki megtartotta állását, egészséges marad továbbra is. Egy mérnök, aki egészsége helyreállítására melegebb éghajlat alá akart utazni. Greer tanácsára elektromos üzemű nyomodában felügyelői állást vállalt. Noha nagyon el volt foglalva és éjjel kellett dolgoznia, mégis két év letorgása alatt teljesen visszanyerte egészségét és visszatérhetett régi foglalkozásához. Greer azonban odáig megy fejtegetéseiben, hogy a nagy városokban az utóbbi 15 év alatt a közegészségügyi állapotoknak feltűnő javulását is az egyre jobban elterjedt elektromosságnak tulajdonítja.

Irodalom és művészet.

(*) A „Zenélő Magyarország” zongora és hegedű zeneműfolyóirat most megjelent XII. évfolyam 14. füzeté a következő érdekes zeneműi újdonságokat közli:

I. Belezny Antal két új magyar dala: a). „Ha leszáll a vadgalamb” — és — b). „Nyári estén”. II. Tilzer Harry „Automobilos kaland” kuplé, szövege Falk Richardtól. III. Meyernik Károly „Canto Napolitan” olasz szerenád.

Mindig ily gazdag tartalommal jelenik meg e minden zenekedvelőnek fontos zeneműfolyóirat minden egyes füzeté, úgy hogy előfizetői az érdemesebb zeneművet — havonta kétszer megjelentő füzetében, mindenkör 10—12 oldalon kapják.

Előfizetési ára egész évre 21 füzetre 12 korona, félévre 12 füzetre 6 korona, negyedévre 6 füzetre 3 korona.

Egyes szám ára 60 fillér! Előfizetni a most folyó II. évfolyamra, valamint az előző évfolyamokra is a „Zenélő Magyarország” (Klöckner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapest, VIII. Józsefkörút 22. sz., hol egyúttal minden nyomtatásban megjelent zenemű a legolcsóbban megszerezhető.

Közgazdaság.

§ A cs. kir. szab. Adria biztosító társulat az 1904. évi üzleti jelentése és zárszámadásai, melyek folyó évi április hó 28-án megtartott közgyűlésen terjesztettek elő, a következő fontosabb adatokat tartalmazták. Az életbiztosítási osztályban 52,113,581 korona biztosított tőkéről szóló 8875 ajánlat nyújtott be, melyek ellenében 46,007,932 korona biztosított tőkéről állítottak ki kötvények. A biztosítási átlag 1904. december 31-én kerek 295 $\frac{1}{2}$ millió tőke és 758,052 korona járadékra rugott, minélfogva a tőkebiztosításnál 19,511,076 korona tiszta szaporodás mutatkozik. Életbiztosítási díjakban 12,451,993 korona vételeztetett be, míg halálesetek, valamint a biztosítottak életében esedékes tőkék 6,334,142 korona kifizetését igényelték. A kamatláb leszállítására szolgáló pótdíjtartalék az idei 100,000 koronát tevő átutalás folytán 1,800,000 koronára emelkedett. Az életbiztosítási osztály díjtartalékai és díjtételei, a fenti egy millió 800,000 koronával együtt, 1904. december 31-én 81,752,775 korona 43 fillért tettek ki s a múlt évhez viszonyítva 5,408,662 korona emelkedést mutatnak.

A tüzbiztosítási ágazatban a díjbevétel 21 millió 961,845 korona, a betöréses lopás elleni biztosítási ágazatban visszabiztosítások címen 10,647,584 koronát s kárkört 17,727,451 koronát és a visszabiztosítók részének levonása után 9,287,382 koronát fizettek ki. A díjbiztosítások díjtartalékai tisztán, azaz visszabiztosítók részének levonása után 337,187 koronával 7,355,815 koronára emelkedett. Az értékpapírok ártályanának

emelkedése folytán előállott többérték az árfolyam ingadozása tartaléka utaltatott át. Az alapszabályszerű levonások után fennmaradó nyereségből részvényenként úgy mint tavaly, 180 korona osztalék került kifizetésre. A társulat tartalékai 1904. december 31-én — a kártartalékok tekintetbe nem véve — 95 millió koronával többet teszen és pedig: díjtartalék (visszbiztosítók részének levonásával) 81,352,182 korona, kamatláb leszállítására szolgáló pótdíjtartalék 1,800,000 korona, nyereségtartalék 7,489,914 korona és árfolyam ingadozási tartalék 4,414,415 korona. A társulati tisztviselők nyugdíjpénztára és elátási és takarékpénztára összesen 1,575,515 koronát teszen.

§ A gyümölcsfák téli gondozásáról. Igen sok kellemetlenségtől s a legtöbb esetben jelentékeny kártól kíméljük meg magunkat azon esetben, ha gyümölcsfáinkat jól megtakarítva bemeszeljük, mert ezáltal számtalan mennyiségű rovar pusztít el. A gyümölcsfák nemcsak a mohától, hanem az elhalt kéregrészeketől is megtisztítandók, mert mielőtt simább valamely fa törzse, annál kevesebb alkalom kínálkozik a rovarok szaporodására. A gyümölcsfák takarítása erre a célra szolgáló drótkéfével történik. Az elhalt kéregrészeket kézzel vagy késsel való letisztogatásról olvadjunk, mert ez által sokszor behasíthatunk a fa héjába, a mi minden esetre káros. Leghelyesebben úgy járhatunk el ha nedves időjárást várunk be míg ezen elhalt fásrészek megbuhulnak s ekkor erős drótkéfével a fa egész törzsét ledörzsöljük. Így minden nagyobb nehézség nélkül könnyen keresztülvihető a fa tisztogatása. A letisztogatott fa ágai ezután mérszettel bemeszelendők.

További teendőink közé tartozik arról gondoskodni, hogy a gyümölcsfák talaja körökörül tölésassék azon célból, hogy így a téli nedvesség jobban behatolhasson a talajba. Ilyenkor gondoskodunk a gyümölcsfák trágyázásáról is, melyet vagy istállótrágyával vagy műtrágyával eszközölhetünk. Ha istállótrágyával trágyázunk, azt a felásott talajra teregetjük ki, mert így annak értékes anyagai bemosódnak a tél folyamán a talajba a fagyokerekekhez s tavasszal a talaj kellő kiszáradás után gereblyével elegyendhető s a felesleges el nem korhadt szalma összegyűjtve eltávolítható. Ha műtrágyákat alkalmazunk, azokat tavasszal kell a még el nem gereblyézett talajra elszórni s csak ezután begereblyézni. A műtrágyák őszi alkalmazása nem tanácsos, mert azok amugy is elég gyorsan hatnak.

§ A permetező és használata. A gazdasági növényeknek igen sok téli ellenségei vannak. Ezen ellenségek nemcsak a különböző növények családjába tartoznak, hanem ezek közt a kártevők között foglalnak helyet a különböző rovarok, a különböző ragya betegségek. A gazda hiába műveli megfelelő módon talaját, hiába trágyáz istállótrágyával, hiába irtja a gyomot vetéséből, ha ezek ellen a kártevők ellen nem védekezik, mert ezek az ellenségei gazdasági növényeinknek képesek a legszebb reménnyel kecsegtető termést is tonkre tenni. Különösen két növény van kitéve a többi között annak a védelemnek, hogy egyszer egyszerűen minden látható ok nélkül tönkremennek, fellép rajtuk a gomba okozta kár. Ez pedig a szőlő és a burgonya. A burgonyán egy élősködő gomba Phytophthora infestans okozza a burgonyának vészét, a szőlőn pedig a peronospora (Plasmopara viticola) teszi meg kártételeit. Ezek ellen legjobb szer a permetező, mely a permetező segítségével eszközölhetik. Hazánkban igen sokféle permetező van, a melyekkel, hogy jól tudjunk bánni, megkiváncsoltunk a következő feltételek. 1.) (A permetezőbe öntött folyadék tiszta legyen, 2.) minden munka elvégzése után tiszta vízzel kell legyen öblítve az egész készülék, meg a csövek is. 3.) Munkaközben ha azt látjuk, hogy a permet nem egyenletes, a permetező csapját el kell zárni és a kupakját lecsavarni, mert meg kell nézni, hogy a permecsenek-e a lyukak eldugulva 4.) a különböző szerkezetű permetezőkhoz az elarusítottól használati utasítást kell kérni. A permetezőséhez jó minőségű permetező anyagot, rézgálicot, égetett meszet használjunk.

Vasuti menetrend.

A t i o m á s o k .	II. III. oszt. kocsikkal.			
	reggel	d. e.	d. o.	d. u.
Közép-európai tló.	5 ¹²	7 ³⁰	11 ⁴⁰	5 ⁴⁰
Kőszeg ind.	5 ²¹	8 ⁰⁴	11 ⁵¹	5 ⁴⁹
Lukácsbáza (m. h.)	6 ²⁹	8 ³⁰	12 ¹¹	6 ¹²
Német-Genes (m. h.)	7 ³⁴	8 ³⁶	12 ¹⁸	6 ¹⁹
Szombathely erk.	8 ⁴⁰	9 ⁴⁰	3 ¹⁵	7 ²⁵
Szombathely ind.	7 ⁴¹	10 ⁴⁰	3 ¹⁵	7 ²⁵
Német-Genes (m. h.)	7 ⁴¹	10 ⁴⁰	3 ¹⁵	7 ²⁵
Lukácsbáza (m. h.)	7 ⁴¹	11 ¹⁰	3 ¹⁵	8 ¹²
Kőszeg erk.	7 ⁴¹	11 ¹⁰	4 ¹⁰	8 ¹²

Ezentől a nyári idény alatt minden ünnepnapon és vasárnap Kőszegről este 8 óra 40 perc indul egy vonat, mely érkezik Szombathelyre éjjel 9 óra 25 perc, — és visszaindul Szombathelyről éjjel 10 óra 30 perc, Kőszegre érkezik 11 óra 15 perc.

Este 6 és reggel 8 óra közötti időben a percek alá vannak húzva.

Bérbeadó

egy 3 szobából, konyhából, és a hozzájárulások mellékhelyiségekből álló emeletes ház. Esetleg kerttel együtt.

Bővebbet e lap kiadóhivatala.

